

28.10.2020

Lupatunnus
ML2018:0030

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 28.10.2020 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa koskevan hakemuksen:

Hakija: Oy Zavar Resources Finland Ltd
Alueen nimi: Rusamo
Lupatunnus: ML2018:0030
Alueen sijainti ja koko: Taivalkoski, 1983,8 ha.

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätös on nähtävillä Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (käyntiosoite; Valtakatu 2, Rovaniemi) ja Tukesin kotisivulla (<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kaivokset/Kaivosviranomaisen-antamat-paatokset/Paatokset---valitusaika-voimassa/>) sekä alueen kunnanviraston kuulutuskanavalla.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai Ilkka Keskitalo puh. 050 432 3759

Kuulutettu 28.10.2020

Pidetään nähtävänä 28.11.2020 asti

Oy Zawar Resources Finland Ltd
Harjukatu 5
96100 Rovaniemi

PÄÄTÖS MALMINETSINTÄLUVASTA

Hakija:

Oy Zawar Resources Finland Ltd
Y-tunnus: 2765305-2
Suomi

Lisätietoja antaa:

Markku Iljina
markku.iljina@geoconsulting.fi

Alueen nimi: Rusamo
Alueen sijainti: Taivalkoski

Hakemus on tullut vireille 27.4.2018. Viranomainen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset. Hakemuksen lupatunnus on ML2018:0030 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 27.4.2018.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) pykälien 5, 9 ja 32 tarkoittamalla.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain nojalla Oy Zawar Resources Finland Ltd:lle malminetsintäluvan nimeltä "Rusamo" lupatunnuksella ML2018:0030.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Tässä malminetsintälupapäätöksessä annetut tarpeelliset tarkentavat lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi perustuvat kaivoslain 51 §:ään.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakija on hakenut malminetsintälupaa kaivoslain 34 §:n mukaisesti. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassaolevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt veloitteet on suoritettu. Jos toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun toimenpiteeseen tarvittava muun lainsäädännön mukainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 1983,8 ha

Alueen nimi: Rusamo

Sijainti: Taivalkoski

Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1).

Alueesta tarkemmin

Malminetsintäalue sijoittuu kunnan pohjoisosaan, noin 25 km kuntakeskuksesta lähellä Posion kunnan rajaa. Malminetsintälupa-alueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita, Natura 2000-verkoston kohteita, eikä valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita.

Otaksuma mineraaleista

Etsittävät mineraalit ovat nikkeli, kupari, koboltti, palladium, platina, rodium ja kulta.

Kohdetta ovat tutkineet mm. Outokumpu Oy ja Geologian tutkimuskeskus mittavilla kartoitus- ja kairausoperaatioilla. Tutkimuksien tuloksina alueelta raportoitiin yllämainittuja metalleja sisältävä esiintymä, joka kuitenkin tuolloin todettiin epäekonomiseksi. Ekonomisuuteen vaikuttavat tekijät ovat kuitenkin muuttuneet aikaisemmista tutkimuksista. Yhtiön tarkoituksena on selvittää esiintymän ekonomisuutta uudelleen.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (veloitteet ja rajoitukset)

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)
3. Tutkimuskaivannot ja tutkimusojat

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeellisiksi, jotta alueen mineraalipotentialiaali saadaan tehokkaasti tutkittua. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvastuusta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Kaivosviranomaisen voi ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimustöistä ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on

- 1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki, 15 § ja VNa kaivostoiminnasta 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Malminetsinnästä tässä luvassa myönnettyillä menetelmillä ei synny kaivannaisjätettä. Töiden loputtua kohteella on alue välittömästi saatettava mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan ja korjattava mahdolliset maastovahingot.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 13 § ja VNa kaivostoiminnasta 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §) ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Lisäksi malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle
- Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä Alueelliselle Pohjanmaan museolle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 12 § ja VNa kaivostoiminnasta 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisen ei näe malminetsintäalueen pienentämisen aikataululle olevan tarvetta. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2018:0030 alueelle. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassaolevaa malminetsintälupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä siitä ilmoitus kaivosviranomaiselle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §, 51, 67 §). Otettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, että kyseessä on vaiheittain etenevä tutkimustoiminta, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Malminetsintäluvalle **ML2018:0030** määrätään asetettavaksi lupakohtainen **2500 euron** suuruinen vakuus. Vakuus tulee asettaa pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien veloitteiden täyttämistä varten. Tässä malminetsintäluvassa määrätty vakuus on lisättävä viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua veloitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella. Kaivosviranomaisen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädetyt veloitteita lupamääräykset huomioiden ja päätynyt määrättyyn vakuuteen. Kaivosviranomaisen on luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä harkittava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa kiellettyä seurausta

Malminetsintäluvan haltijan on tulpattava kairareivät, mikäli kairareistä nousee pohjavettä maanpinnalle. Kairaputket on katkaistava mahdollisimman läheltä maanpintaa ja kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella. Jos kairauksessa tarvittavan käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava kuten vesilain (587/2011) 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto ja toiminnasta ei saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Alueella mahdollisesti sijaitsevat luonnontilaiset lähteet ja yksityiset talousvesikaivot pitää huomioida tutkimustoiminnassa. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintä lupa-alueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Hakemukseen saatujen lausuntojen perusteella alueelta ei ole tullut tietoon sellaisia ympäristö- tai luontoarvoja, jotka olisivat esteenä malminetsintäluvan myöntämiselle.

Malminetsintäalueelta on tiedossa useita uhanalaisten lajien esiintymispaikkoja. Alueella esiintyy mm. liito-orava. Lisäksi alueella on useita kymmeniä silmälläpidettäviksi arvioitujen lajien esiintymispaikkoja.

Esiintymispaikat painottuvat malminetsintäalueen länsiosaan metsätaloustoimien ulkopuolelle rajatuille valtion maille. Alueelta tiedossa olevat huomioitavien lajien esiintymispaikat ovat valtion maalla.

Malminetsintäalueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue on Hoikanharju-Loukusanharju, joka on vedenhankintaa varten tärkeä alue. Malminetsintäalue rajautuu länsireunaltaan pohjavesialueen suojavyöhykkeeseen. Vesiosuuskunnan vedenottamo on noin 2,2 km etäisyydellä malminetsintäalueesta. Malminetsintäalueella on useita noroja, puroja ja lähteikköjä, jotka vaikuttavat ilmakehän ja karttatarkastelussa luonnontilaisilta. Malminetsinnän toimenpiteistä ei saa aiheutua lähteen, puron, noron tai enintään 1 ha lammen tai järven luonnontilan säilymisen vaarantumista (Vesilaki 2. luvun 11 § ja 3. luvun 2 §).

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että malminetsintää voidaan alueella toteuttaa hakemuksessa esitetyillä menetelmillä, kun lausunnossa esitetyt kohteet huomioidaan kulkureittien ja tutkimuspaikkojen suunnittelussa ja sijoituksessa sekä töiden toteutuksessa ja ajoituksessa. Erityisesti on huomioitava lajien esiintymispaikat suojavyöhykkeineen, suuren petolintujen pesäreviirit ja luonnontilaiset pienvedet.

Metsähallituksen lausunnon mukaan hakemusalueella ja sen läheisyydessä on luonnonsuojelulain 47 §:ssä tarkoitettujen erityisesti suojeltavien lajien, suurten petolintujen pesimisreviirejä. Rauhoitettujen eläinlajien tahallinen häiritseminen on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kielletty. Edellä mainitusta syystä malminetsintää ei tule harjoittaa käytössä olevien pesien läheisyydessä pesimäaikana (15.2. - 31.7.). Lisätietoja saa metsähallituksen erikoissuunnittelijalta tai Tukesilta.

Hakemusalueella on Luonnonvarakeskuksen kaksi tutkimuskoealaa (liite 2). Koealojen rajaukset tulee selvittää Luonnonvarakeskukselta ja toiminnot tulee sovittaa siten, ettei tutkimuksen tavoite vaarannu. Hakemusalueen länsipään läpi kulkee Syöte-Posio moottorikelkkaura. Mikäli tutkimustoiminnassa on tarve käyttää reittialuetta, tulee toiminnanharjoittajan olla etukäteen yhteydessä reitin ylläpitäjään Taivalkosken kuntaan.

Alueelta tunnetaan kaksi muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamaa kiinteää muinaisjäännekohtaa: Raatoja (muinaisjäänneostunnus 1000024777) ja Hoikanvaara (1000024783). Hakemusalueella on Posion tien varressa Repoharjun rakennusten raunio ja sen läheisyydessä vanha poroaita. Kohteella on myös useampi tervahauta, joiden tarkat tiedot löytyvät liitteenä olevista lausunnosta sekä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta (kyppi.fi / arkeologiset kohteet). Kohteella voi olla myös muita paikallishistoriallisesti merkittäviä paikkoja jotka tulee huomioida tutkimuksissa.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen sulanmaan aikana on pyrittävä suunnittelemaan niin, että olemassa olevia uria ja luontaisia aukkoja käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee välttää sulanmaan aikana.

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain 11 §:ään.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **20 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajalta.

Malminetsintäkorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana. Luvan haltijan on ilmoitettava malminetsintäkorvauksen kokonaissuorituksesta kirjallisesti kaivosviranomaiselle, kun velvollisuus on täytetty.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta ja kaivoslain 51.11 § ja 152.1 §.

Mikäli hakija pienentää tai muuttaa tässä päätöksessä määrättyä malminetsintäaluetta muutoshakemuksella, määräytyy uusi malminetsintäkorvaus maanomistajalle seuraavasta tämän lupapäätöksen maksupäivästä alkaen muutospäätöksessä määrättävän pinta-alan mukaan.

Määräys perustuu kaivoslain 51 §, 67 § ja 69 §:ään jossa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

Hakemuksen käsittely

Malminetsintälupahakemus: Oy Zawar Resources Finland Ltd	27.4.2018
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	4.8.2020
Lausuntopyyntö: Tukes	4.8.2020
Päätös: Tukes	28.10.2020

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 4.8.2020 kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan Tukesin Rovaniemen toimipisteen sekä Taivalkosken kunnan ilmoitustauluilla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 3.9.2020 saakka.

Tukes on tiedottanut hakemuksesta asianosaisille maanomistajille ilmoittamalla siitä kirjeillä 4.8.2020.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 3.9.2020. Tämän päivämäärän jälkeenkin toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Taivalkosken kunnalle 4.8.2020
Taivalkosken kunta ei ole antanut asiasta lausuntoa.

Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Taivalkosken paliskunnalle 4.8.2020
Paliskunta ei ole antanut asiasta lausuntoa.

Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle 4.8.2020.
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antanut lausunnon 12.8.2020.

Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Metsähalitukselle 4.8.2020.
Metsähallitus on antanut lausunnon 2.9.2020.

Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Pohjanmaan museolle 4.8.2020.
Pohjanmaan museo on antanut lausunnon 2.9.2020.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta esitettiin 1 muistutus: Koillismaan Vihreät ry

Hakijan vastine

Hakijalta ei ole pyydetty vastinetta.

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa ja mielipiteessä esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä huomioon lupamääräyksiin niiltä osin kun ne koskevat hakemukseen liittyviä malminetsintätutkimuksia. Kaivosviranomaisen on kuuluttanut hakemuksen ja tiedottanut siitä kaivoslain edellyttämällä tavalla.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia ([1096/1996](#)), ympäristönsuojelulakia ([257/2014](#)), erämaalakia ([62/1991](#)), maankäyttö- ja rakennuslakia ([132/1999](#)), vesilakia ([587/2011](#)), poronhoitolakia ([848/1990](#)), säteilylakia ([592/1991](#)), ydinenergialakia ([990/1987](#)), muinaismuistolakia ([295/1963](#)), maastoliikennelakia ([1710/1995](#)) ja patoturvallisuuslakia ([494/2009](#)). Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta. Viitaten lupamääräykseen 9, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Malminetsintäluvan haltijan on kaivoslain 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvan muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvan muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että malminetsintälupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintälupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa kaivoslain 61 §:n mukaisesti, tulee hakemus malminetsintäluvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. (VnA kaivostoiminnasta 27.1 §).

Kaivoslain 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain 34 §:ssä.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:
Oy Zavar Resources Finland Ltd:lle (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä:

- Taivalkosken kunnalle,
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle,
- Pohjanmaan museolle,
- Metsähallitukselle,

- Taivalkosken paliskunnalle,
- Muistuksen jättäneelle

Toimivaltaiselle maanmittaustoimistolle toimitetaan tiedot Maanmittauslaitoksen ja Tukesin sopiman menettelyn mukaisesti malminetsintäluvasta merkinnän tekemiseksi kiinteistötietojärjestelmään. Asianosaisia tiedotetaan ilmoittamalla Reisjärvi -lehdessä.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **6 300 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen**. Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ilkka Keskitalo, puh. 029 5052 151

Asian on esitellyt ylitarkastaja Ilkka Keskitalo ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

LIITTEET

Liite 1	ML2018:0030 malminetsintälupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto
Liite 5	Metsähallituksen lausunto
Liite 6	Seinäjoen museot
Liite 7	Muistutus

1 VALITUSOSOITUS

2 Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettu alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta.

Valitusoikeus

Malmninsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
- 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.
- 7) Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta

- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelämä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelämä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinnmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Isokatu 4, 3.krs, 90100 Oulu

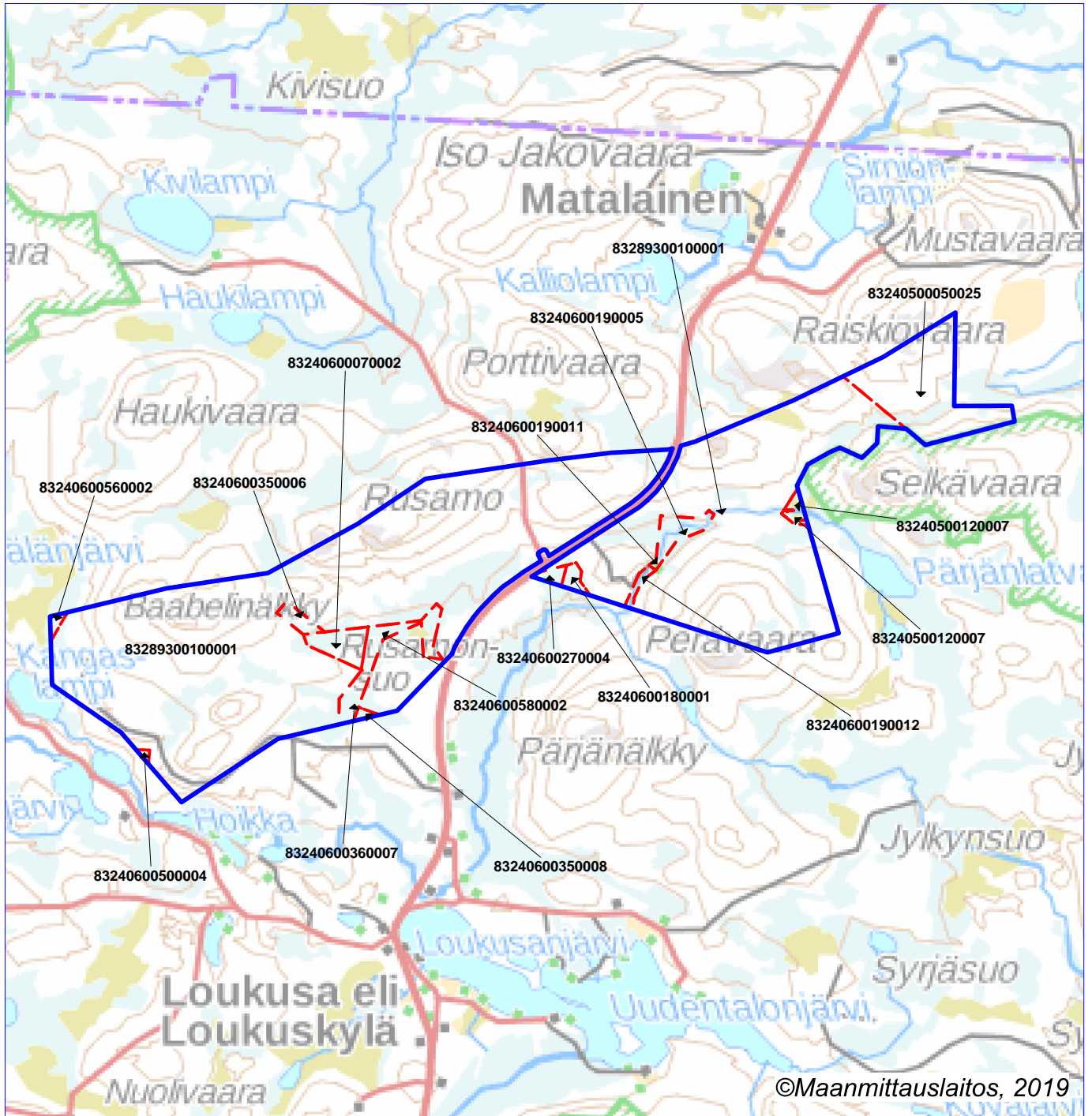
postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Malminetsintälupahakemusalue

Kiinteistörajat

Mittakaava 1:70 000
Oy Zavar Resources Finland Ltd
Rusamo
ML2018:0030

28.10.2020

Lupatunnus
ML2018:0030
Liite 2

ML2018:0030 Rusamo
Tilakohtaiset pinta-alat

Tila r:no	Pinta-ala (ha)
83240500050025	130,03
83240500120007	5,20
83240508760013	1,61
83240600070002	22,16
83240600180001	6,34
83240600190005	17,28
83240600190011	1,19
83240600190012	4,46
83240600270004	5,10
83240600350006	8,84
83240600350008	2,34
83240600360007	12,11
83240600500004	1,33
83240600560002	2,88
83240600580002	23,28
83289300100001	1739,55
Yhteensä:	1983,8

28.10.2020

Lupatunnus
ML2018:0030
Liite 3

ML2018:0030 Rusamo Asianomaiset maanomistajat

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 4.8.2020

Lausunto Zavar Resources Finland Oy:n malminetsintälupahakemuksesta, lupatunnus ML2018:0030 (Rusamo)

Hakemus koskee kaivoslain mukaista malminetsintälupaa Taivalkosken kunnassa sijaitsevalle alueelle, jonka pinta-ala on noin 1984 ha. Malminetsinnän menetelmiä ovat geofysikaaliset mittaukset, kallioperäkairaus, kallion koneellinen paljastaminen, maaperänäytteenotto sekä tutkimusojien ja -urien kaivuu. Malminetsintälupaa haetaan neljän vuoden jaksolle. Aluetta ovat tutkineet aiemmin Outokumpu Oy ja Geologian tutkimuskeskus. Etsittävät mineraalit ovat nikkeli, kupari, koboltti, palladium, platina, rodium ja kulta. Nyt haettavan alueen ympäristössä on vireillä useita malminetsintälupahakemuksia.

Luonnonsuojelualueet ja suojeluvaraukset

Malminetsintäalueella ei ole Natura-alueita, perustettuja luonnonsuojelualueita tai luonnonsuojeluohjelmien kohteita. Pärjänjoen latvapuron varressa sijaitseva kiinteistö 832-406-19-12 on hankittu Metso -ohjelman kohteena valtiolle ja siitä perustetaan valtionmaan suojelualue. Kiinteistö on Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnassa.

Malminetsintäalue rajautuu noin 2,2 km matkalla Salmitunturi-Rääpysjärvi (FI1105405) Natura-alueeseen. Natura -ohjelman toteuttamiseksi alueelle on perustettu valtionmaan suojelualue, joka on osa Syötteen kansallispuistoa. Malminetsintäalue rajautuu Syötteen kansallispuistoon noin 2,6 km matkalla.

Malminetsintäalue on valtaosin Metsähallituksen hallinnassa olevaa valtion maata. Yksityismaita on noin 230 ha. Alueella on useita Metsähallituksen Metsätalous Oy:n hallinnassa olevia alueita, jotka Metsähallitus on omilla päätöksillään rajannut metsätaloustoimien ulkopuolelle. Näitä alueita ovat Perävaaran laki (malminetsintäalueella noin 45 ha) sekä Rusamo-Babelinälkky-Hoikanvaara -alue (malminetsintäalueella noin 350 ha). Metsätaloustoimien ulkopuolelle rajattuja valtion maita on malminetsintäalueella noin 400 ha.

12.8.2020

Tutkimusojia tai kalliopaljastumien kaivuupaikkoja ei tulisi sijoittaa suojelualueen rajalle, eikä muutenkaan siten että niistä voi aiheutua vaikutuksia suojelualueeseen. Suojelualueen reunaan tulee jättää suojavyöhyke.

Malminetsintälupahakemukseen tulisi pyytää myös Metsähallituksen Metsätalous Oy:n ja Pohjanmaan-Kainuun luontopalveluiden lausunnot.

Uhanalaiset ja muut huomioitavat lajit

Malminetsintäalueelta on tiedossa useita uhanalaisten lajien esiintymispaikkoja. Alueella esiintyy mm. liito-orava. Lisäksi alueella on useita kymmeniä silmälläpidettäviksi arvioitujen lajien esiintymispaikkoja. Esiintymispaikat painottuvat malminetsintäalueen länsiosaan metsätaloustoimien ulkopuolelle rajatuille valtion maille. Alueelta tiedossa olevat huomioitavien lajien esiintymispaikat ovat valtion maalla.

Malminetsintäalueella ja sen lähiympäristössä on rauhoitettujen suurten petolintujen pesäreviirejä. Kyseiset lajit ovat herkkiä häiriöille pesimäaikana (15.2.-31.7.) ja tämän vuoksi pesät aiheuttavat rajoituksia malminetsinnän toimenpiteisiin. Luonnonsuojelulain 39 § mukaan kiellettyä on rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. Pesien läheisyydessä 1000 m vyöhykkeellä koneellista malminetsintää (kairaus, kallion paljastaminen, tutkimusojat ym.) voi suorittaa vain pesimäkauden (15.2.-31.7.) ulkopuolella. *Pesäreviirien tarkemmat esiintymispaikat ovat salassapidettävää tietoa. Tiedot tulee pyytää Metsähallitukselta.*

Hakija voi pyytää tiedot uhanalaisten ja muiden lajien esiintymispaikoista Metsähallitukselta LajiGIS-järjestelmästä (lajigis@metsa.fi).

Kasvilajien esiintymispaikat tulee huomioida kulkureittien suunnittelussa ja koneellisessa malminetsinnässä vähintään 20 m suojavyöhykkeellä. Maastotöistä vastaavien tulee olla tietoisia sijainneista ja suojavyöhykkeistä.

Pohjavesialueet

Malminetsintäalueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Lähin pohjavesialue on Hoikanharju-Loukusanharju, joka on vedenhankintaa varten tärkeä alue. Malminetsintäalue rajautuu länsireunaltaan pohjavesialueen suojavyöhykkeeseen. Vesiosuuskunnan vedenottamo on noin 2,2 km etäisyydellä malminetsintäalueesta.

12.8.2020

Pienvedet ja metsälain mukaiset elinympäristöt

Malminetsintäalueella on useita noroja, puroja ja lähteikköjä, jotka vaikuttavat ilmakehän ja karttatarkastelussa luonnontilaisilta.

Malminetsinnän toimenpiteistä ei saa aiheutua lähteen, puron, noron tai enintään 1 ha lammen tai järven luonnontilan säilymistä vaarantumista (Vesilaki 2. luvun 11 § ja 3. luvun 2 §).

Malminetsintäalueella on useita metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Kohteet tulee huomioida koneellisen malminetsinnän ja kulkureittien suunnittelussa. Metsäkeskuksen rajaamia kohteita voi tarkastella karttasovelluksessa: <https://www.metsaan.fi/karttapalvelut> > Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt

Kairauksessa syntyvää kiintoainesta ei saa päästä vesistöihin suoraan tai sulamisvesien kautta. Vesistöjen rannat on huomioitava suojavaikuttamisvaikutuksella. Purojen ja norojen ylityksissä on toimittava siten, että uomaan ei päädy kiintoainesta, eikä uomaan muodostu kalojen vaellusesteitä.

Luonnontilaiset suot

Malminetsintäalueella on pienialaisia ojittamattomia soita vaarojen rinteillä, purojen varsilla ja lampien ympäristöissä.

Jos ojittamattomilla soilla on välttämätöntä liikkua koneilla tai tehdä kairausta tulee työt suorittaa talviaikaan, kun suon pinta on jäässä ja lumipeite suojaa maastoa. Jos ojittamattomalla suolla tehdään kairausta, tulee soija kerätä pois kairauspaikalta ja siirtää sopivaan kohtaan kangasmaalle. Tutkimusosia ei pitäisi sijoittaa ennestään ojittamattomille soille.

Kaavoitus

Malminetsintäalueesta noin 130 ha on Mustavaaran kaivoksen osayleiskaavan alueella. Taivalkosken kunta ottaa tarvittaessa kantaa alueen kaavatilanteeseen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että malminetsintää voidaan alueella toteuttaa hakemuksessa esitetyillä menetelmillä, kun lausunnossa esitetyt kohteet huomioidaan kulkureittien ja tutkimuspaikkojen suunnittelussa ja sijoituksessa sekä töiden toteutuksessa ja ajoituksessa. Erityisesti on huomioitava lajien esiintymispaikat suojavaikuttamisvaikutuksineen, suuren petolintujen pesäreviirit ja luonnontilaiset pienvedet. Toiminnassa tulee välttää turmelemasta luontoa ja maisemaa enempää kuin on

12.8.2020

POPELY/1794/2020

tutkimusten kannalta välttämätöntä. Tutkimusten jälkeen maastoon syntyneet jäljet tulee entisöidä mahdollisimman hyvin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Ympäristöasiantuntija Jouni Näpänkangas ja ratkaissut Yksikön päällikkö Eero Melantie.

Tiedoksi

Metsähallitus, Pohjanmaan-Kainuun Luontopalvelut

Metsähallitus Metsätalous Oy
Satamakatu 3
87100 Kajaani

MH 4539/2020/05.05.00

2.9.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Viite Lausuntopyyntö 4.8.2020

**Asia Lausunto, Oy Zawar Resources Finland Ltd, malminetsintälupahakemus
ML2018:0030, Rusamo**

Hakemus koskee malminetsintälupaa, joka sijaitsee osittain Metsähallituksen hallinnoimilla kiinteistöillä 832-893-10-1, Taivalkosken valtionmaa (n. 1754 ha) ja 832-406-19-12, Pärjänvarsi (n. 4,4 ha).

Yleistä

Metsähallitus pitää tärkeänä, että malminetsintäalueiden tutkimustoiminnassa huomioidaan alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy Suomen Ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä. Luvansaajan tulee myös tunnistaa lupa-alueella olevat muut mahdolliset metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät kohteet ja ottaa ne huomioon tutkimustoiminnassaan.

Suojelualueet

Metsähallituksen ja luontojärjestöjen yhteisellä päätöksellä on metsätaloustoimien ulkopuolelle siirretty kaksi kohdetta, Baabelinälkky (n. 360 ha malminetsintäalueella) ja Perävaara (n. 48 ha). Niistä on perustettu Metsähallituksen omalla päätöksellä suojelumetsiä. Metsähallitus ei harjoita kyseisillä alueilla metsätaloustoimintaa ja malminetsintäluvassa annettavilla määräyksillä tulee varmistaa, etteivät alueen luonnonsuojelulliset arvot vaarannu (liite 1).

Kiinteistö Pärjänvarsi, 832-406-19-12, on hankittu valtiolle suojelutarkoituksiin Metso-ohjelman kohteena. Alueesta tullaan perustamaan luonnonsuojelulain mukainen suojelualue. Malminetsintäluvassa annettavilla määräyksillä tulee varmistaa, etteivät suojeluun varatun alueen luonnonsuojelulliset arvot vaarannu. Kohde on puronvarsimetsää, jossa ei tule liikkua koneilla eikä tehdä sellaista tutkimustoimintaa, jossa kajotaan alueen maaperään tai kasvillisuuteen.

Hakemusalue rajautuu itäosastaan Syöteen kansallispuistoon, joka tällä alueella kuuluu myös Salmitunturi-Rääpysjärven Natura-alueeseen (FI1105405). Kansallispuiston läheisyydessä ei tule tehdä sellaisia toimenpiteitä, joista voi aiheutua vaikutuksia suojelualueen puolelle. Toiminnassa tulee jättää riittävä suojavyöhyke suojelualueen rajaa vasten.

Uhanalaiset lajit

Hakemusalueella on tiedossa useita uhanalaisten lajien kuten liito-oravan, lohi-, välkylude- ja pursukäävän esiintymiä. Ne ovat pääosin perustettujen suojelumetsien alueella. Uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien esiintymillä ei tule harjoittaa tutkimustoimintaa. Tarkemmat tiedot saa tarvittaessa Metsähallitukselta.

Hakemusalueella ja sen läheisyydessä on luonnonsuojelulain 47 §:ssä tarkoitettujen erityisesti suojeltavien lajien, suurten petolintujen pesimisreviirejä. Rauhoitettujen eläinlajien tahallinen häiritseminen on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kielletty. Edellä mainitusta syystä malminetsintää ei tule harjoittaa käytössä olevien pesien läheisyydessä pesimäaikana (15.2. - 31.7.). Lisätietoja saa erikoissuunnittelija Hannu Tikkaselta (puh. 0400-162072, hannu.tikkanen@metsa.fi).

Arvokkaat luontokohteet

Hakemusalueella on useita arvokkaita luontokohteita kuten lähteitä ja niiden ympäristöjä sekä puron- ja noronvarsimetsiä. Toimintaa ko. alueilla tulee välttää, jotta ne säilyisivät mahdollisimman luonnonmukaisessa tilassa. Kohteiden rajaukset löytyvät Retkikartta-palvelusta www.retkikartta.fi.

Suolla ja pehmeiköillä liikkumista koneilla tulee välttää myös talvella, eikä nykyisiä luontoarvoja tule heikentää. Metsäalueella liikuttaessa tulee käyttää mahdollisimman paljon harvennushakkuissa syntyneitä ajouria.

Tutkimuskoealat

Hakemusalueella on Luonnonvarakeskuksen kaksi tutkimuskoealaa (liite 2). Koealojen rajaukset tulee selvittää Luonnonvarakeskukselta ja toiminnot tulee sovittaa siten, ettei tutkimuksen tavoite vaarannu.

Kulttuuriperintökohde

Hakemusalueella on Posion tien varressa Repoharjun rakennusten raunio ja sen läheisyydessä vanha poroaita (liite 2). Lisäksi alueella on useita tervahautoja. Kulttuuriperintökohteet tulee säilyttää koskemattomina.

Moottorikelkkaura

Hakemusalueen länsipään läpi kulkee Syöte-Posio moottorikelkkaura. Mikäli tutkimustoiminnassa on tarve käyttää reittialuetta, tulee toiminnanharjoittajan olla etukäteen yhteydessä reitin ylläpitäjään Taivalkosken kuntaan.

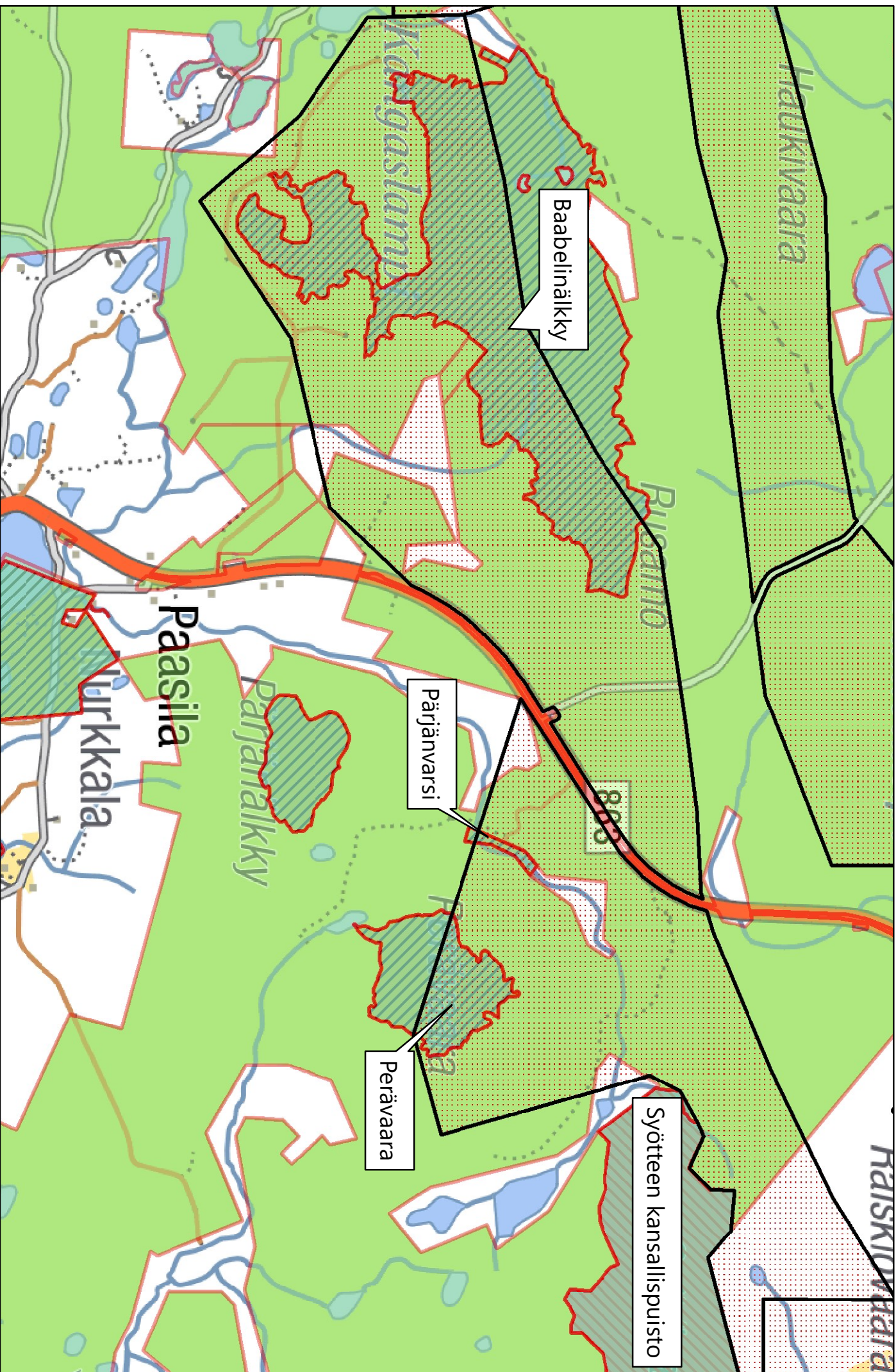
Vahinkojen ehkäiseminen

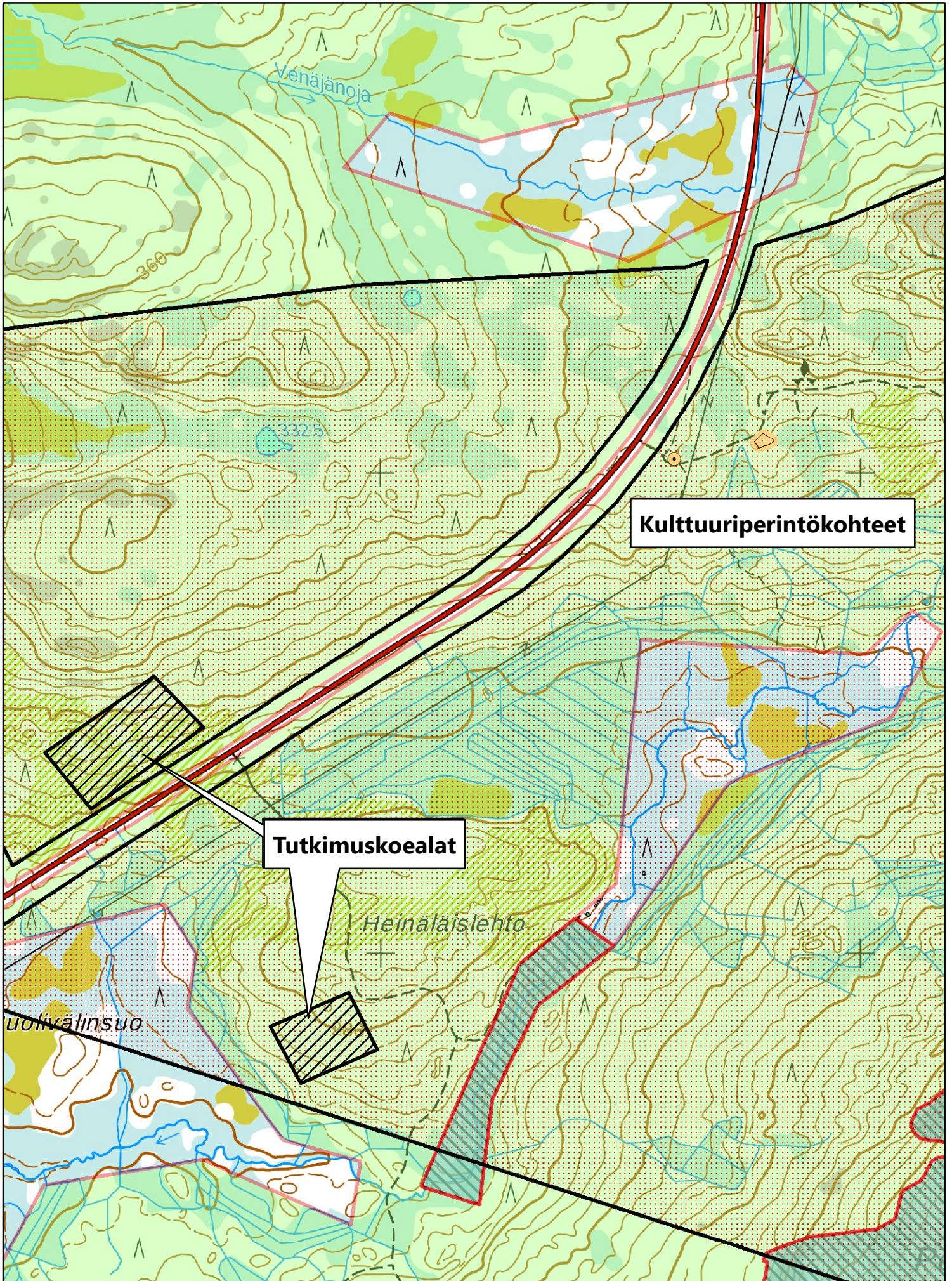
Tutkimustoiminta tulee suunnitella siten, että puustolle ja taimikoille aiheutuvat vahingot ovat mahdollisimman vähäisiä. Metsähallituksen tieverkostoa käytettäessä tulee huomioida tiestön kuntoilanne. Lisätietoja saa tarvittaessa Metsähallituksen Koillismaan metsätiimin edustajilta. Toiminnanharjoittajan tulee kaikilta osin vastata aiheuttamistaan vahingoista.

Turvallisuuden parantaminen

Mikäli tutkimusalueella tehdään syväkairauksia, joista jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä putkia, tulee ne katkaista mahdollisimman läheltä maanpintaa ja niiden päät tulpata. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoa metsäkoneiden renkaille ja moottorikelkkailijoille vähän lumen aikana.

Mirja Humalamäki
maankäyttöasiantuntija

02.09.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66
00521 Helsinki
(kaivosasiat@tukes.fi)

Viite: Lausuntopyyntönne 4.8.2020 ML2018:0030

Asia: TAIVALKOSKI Rusamo Oy Zawar Resources Finland Ltd:n malminetsintä-
lupahakemus / Arkeologia

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa koskien Taivalkosken Rusamon alueelle sijoittuvaa Rusamo Oy Zawar Resources Finland Ltd:n uutta malminetsintälupahakemusta. Malminetsintäalue (noin 1983,8 ha), jolle lupaa haetaan, sijaitsee Taivalkosken kunnan pohjoisosassa Loukusankylän pohjoispuolella. Tämä Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Alueelta tunnetaan kaksi muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamaa kiinteää muinaisjäännöskohdetta: Raato-oja (muinaisjäännöstunnus 1000024777) ja Hoikanvaara (1000024783). Näistä ei lupahakemuksessa ole mainintaa, ei myöskään toiminnan mahdollisista vaikutuksista kulttuuriperintöön.

Alueen itäosassa olevassa kohteessa *Raato-oja* on kaksi tervahautaa hiekkapohjaisella harjanteella suon etelälaidassa (ks. kartta 1, s. 3). Haudan 1 (ilmoitettu sijainti noin YKJ 7299720 / 3549248) halkaisija on 14,7 m ja vallin leveys on 3 m. Kohti koillista olevan halssin pituus on noin 7,6 m. Haudan ympärillä on kuoppia. Haudan 2 (YKJ 7299701 / 3549272) halkaisija on 10 m ja vallin leveys on 2 m. Pohjoiseen suuntautuvan halssin pituus on 7,8 m. Haudan ympärillä kuoppia. Kohteen muinaisjäännösrekisterin mukaiset tiedot sekä muinaisjäännöksen aluerajaus käyvät ilmi Kulttuuriympäristön palveluun (kyppi.fi / arkeologiset kohteet). Suora linkki kohdetietoihin on <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000024777>.

Alueen eteläisimmässä kulmassa olevassa kohteessa *Hoikanvaara* on pyöreä tervahauta ja siitä noin 20 m lounaaseen on tervapirtin jäännös (kartta 2, s. 3). Tervahaudan (YKJ: 7295546 / 3541020) halkaisija on 16 m, noin 9 m pitkä halssi on kohti lounasta. Tervahaudasta noin 20 metriä lounaaseen olevan tervapirtin jäännös (YKJ: 7295539 / 3541001) erottuu maastossa vähäisenä kohoumana. Kooltaan noin 4,3 x 4,3 metriä olevan pirtin seinälinjat ovat peittyneet melkein kokonaan sammaleella ja puilla. Pirtin koillispuolella on kivistä tehdyn kiukaan/uunin jäännös. Lisäksi pirtin seinälinjojen noin molemmin puolin on kuopat, jotka voivat olla jonkinlaisen kellari- tai säilytyskuopan jäännöksiä. Ks. <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000024783>.

02.09.2020

Näiden kiinteiden muinaisjäännösten lisäksi suunnitellulta etsintäalueelta on Metsähallituksen kulttuuriperintöinventoinnissa (MH 2010) todettu kaksi kohdetta (ks. kartta 3 alla). Repoharjun lounaispuolella Posion maantieltä itään lähtevän Kivipolku-nimisen metsäautotien varrella sijaitsevat kohteet ovat:

Repoharju 1 (MH-tunnus: 110764 (YKJ: X 7299128, Y 3546999), Poroerotusaita ja -kirnu (ala noin 30 x 40 metriä), tehty lankuista. Kirnuun johtavista siuloista on jäljellä pieniä pätkiä siellä täällä maastossa ja

Repoharju 2 (MH-tunnus: 110868 YKJ: X 7299082, Y 3546804) Rakennusjäännös Paikalla on neliskulmaisen kivijalallisen rakennuksen jäännös. Keskellä rakennusta on kiuas/uuni, joka on tehty kivistä ja tiilistä. Rakennusjäännösten ala on 7,7 x 8 m.

Kyseessä eivät ole muinaismuistolain rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset, mutta kohteilla on sellaista paikallishistoriallista merkitystä, että ne suositellaan otettavaksi huomioon vastaavalla tavalla kuin kiinteät muinaisjäännökset.

Muinaismuistolaki (1§) kieltää kaikenlaisen muinaisjäännöksen kaivamisen, peittämisen, vahingoittamisen ja muun siihen kajoamisen. Malminetsintätyöt on suunniteltava ja suoritettava siten, ettei muinaisjäännöksiin kajoata missään eri työvaiheissa ja että kohteet säilyvät vahingoittumattomina eikä niitä peitetä. Etsintää ei tule tehdä muinaisjäännösalueilla. Tarvittaessa muinaisjäännösalueet tulee merkitä maastoon niin, että ne tulevat huomioon otetuksi myös alueella liikuttaessa.

On mahdollista, että suunnitellulla malminetsintäalueella sijaitsee myös ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä. Mikäli etsinnän edellyttämien kaivutöiden aikana tavataan merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä (kiveyksiä, kuoppia, perustuksia, tms. rakenteita) tai irtaimia muinaisesineitä, tulee työ muinaismuistolain 14§ sekä 16§ mukaisesti keskeyttää ja viipymättä ilmoittaa asiasta museoviranomaiselle.

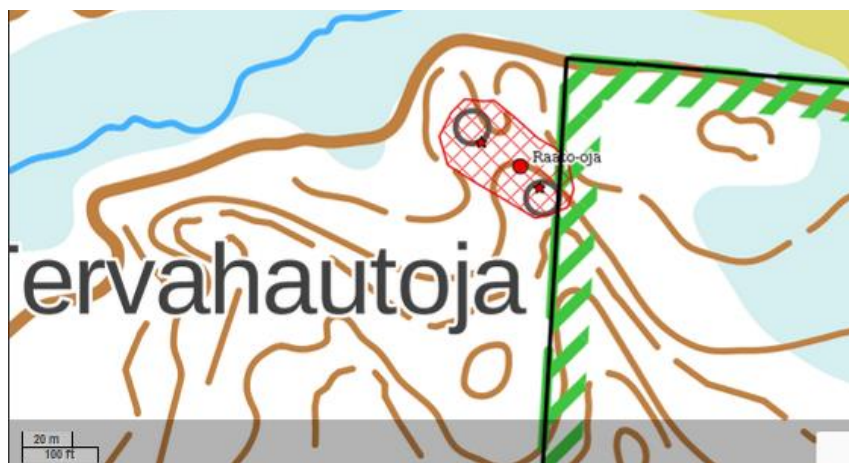
Lupahakemuksessa mainituista tutkimusmenetelmistä erityisesti kallion koneellinen paljastaminen sekä tutkimusojitus ovat muinaisjäännösten kannalta tuhoavia. Niinpä tarkempi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi alueelliselle vastuumuseolle (Pohjois-Pohjanmaan museo) ensisijaisesti sähköisenä (kulttuuriympäristö.to.ppm@ouka.fi) tai kirjeitse (Pohjois-Pohjanmaan museo, PL 26, 90015 Oulun kaupunki).

Pasi Kovalainen
Kulttuuriperintötyön johtaja

Mika Sarkkinen
Arkeologi

Liitteet Otteet 1-3 museokartasta (s. 3).

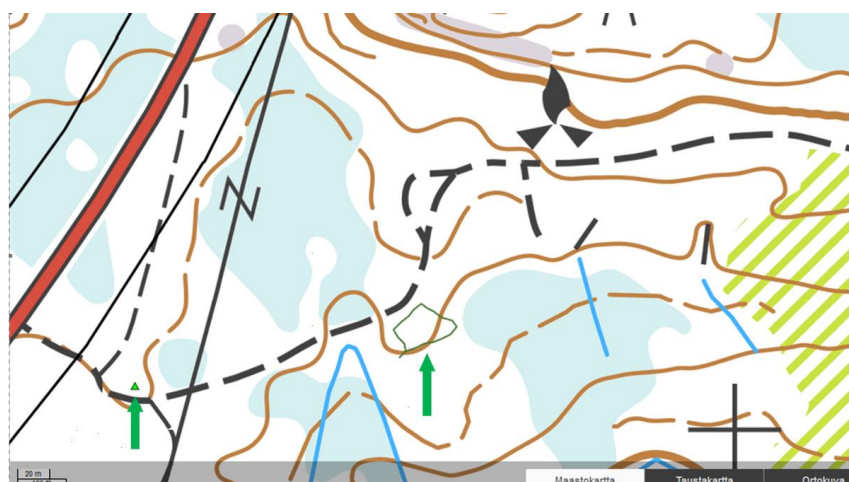
Tiedoksi Museovirasto / itä- ja Pohjois-Suomen kulttuuriympäristöpalvelut
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Alueidenkäyttöyksikkö

Kartta 1. Kohde *Raato-oja* (muinaisjännöstunnus 1000024777).

Kartta 2. Kohde *Hoikanvaara* (1000024783).

Kartta 3. Kohteet *Repoharju 1* (MH-tunnus: 110764, viivamerkintä) ja *Repoharju 2* (110868, kolmio).

Tukes

Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi

kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Kuulutukseenne 4.8.2020 lupatunnus ML2018:00930 Oy Zawar Resources Finland Ltd malminetsintälupahakemus Rusamo Taivalkoskella

Asia

Muistutus hallintoviranomaisen kuulutukseen 4.8.2020 lupatunnus ML2018:00930 Oy Zawar Resources Finland Ltd malminetsintälupahakemus Rusamo

Määräpäivä

3.9.2020.

Muistuttaja

Koillismaan Vihreät ry hallitus

Koillismaan Vihreät ry toimii Koillismaan alueella edistäen vihreitä arvoja: luonnon- ja ympäristönsuojelua, kestäväää kehitystä, yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa ja suvaitsevuutta.

Yhdistyksen kotipaikka on Taivalkoski.

Yhdistyksen yhteyshenkilöt asiassa:

Puheenjohtaja

Mika Flöjt

Kormasentie 1, 93600 Kuusamo

0405788784

mika.flojt@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Pekka Virtanen

0400 295 635

pekka.virtanen@kuusamo.fi

Muistutuksen yleiskuvaus

Koillismaan Vihreät ry katsoo, että hallintoviranomainen Tukesin kuuluttama lupatunnus ML2018:00930 Oy Zawar Resources Finland Ltd malminetsintälupahakemus Rusamo ei täytä Århusin sopimuksen, perustuslain oikeusturvatakuun, hallintolain eikä kaivoslain vaatimuksia, koska:

- hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassaan osoita tarkistaneensa ja todenneensa hakijan malminetsintälupahakemuksen Rusamo täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset; ja
- hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassaan selosta hakijan hankekokonaisuutta kokonaisuutenaan; ja
- hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassaan selosta hankealueeseen sisätyviä haitallisia mineraaleja ja niiden estämiseksi tarvittavia toimenpiteitä; ja
- hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa selosta hankealueen asianosaisia; ja
- hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa esitä ehdotusta yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliseksi määräyksiksi; ja
- hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa selosta hankkeen kaivannaisjättesuunnitelmaa eikä jälkihoitosuunnitelmaa; ja
- hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa selosta hankealueen erityispiirteitä; ja
- lupaviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa selosta hakijalle määrättävän vakuusvaatimuksen määrittämisperusteita.

Viitaten edellä kuvattuihin oleellisiin lupahakemuksen ja kuulutusasiakirjan puutteisiin, katsomme ettei hallintoviranomainen Tukes ole varmistunut vireille tulleen lupahakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset ennen hakemuksen kuuluttamistaan, ei ole hankkinut hakemuksen käsittelyä varten tarpeellisia selvityksiä, on kuuluttanut oleellisen puutteellisen lupahakemuksen ennen riittävien selvitysten hankkimistaan, ja on tällä hallintolain vastaisella kuulutusmenettelyllään antanut asianosaisille epäselvän ja harhauttavan kuvan hakijan hankekokonaisuudesta, ja näin menetellessään on estänyt asianosaisia saamasta riittävää oleellista tietoa oman elinpiirinsä tulevaisuuteen vaikuttavassa asiassa voidakseen lausua luotettaviin selvityksiin perustuen muistutuksensa lupahakemuksesta.

Katsomme hallintoviranomainen Tukesin tehneen Århusin sopimuksen, hallintolain ja kaivoslain vastaisen menettelyvirheen kuuluttaessaan hakijan puutteellisen lupahakemuksen ja katsomme että näin menetellessään hallintoviranomainen on loukannut asianosaisten ennakkollista oikeussuojaa.

Muistutuksen yksityiskohtaiset perustelut

1. Hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassaan osoita tarkistaneensa ja todenneensa hakijan Rusamo malminetsintälupahakemuksen täyttävän sekä muun lainsäädännön että kaivoslain vaatimukset

Hallintoviranomainen Tukes ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa osoita hallintolain 24 §:n ja 34 §:n velvoitteen mukaisesti tarkistaneensa hakemuksen vireilletulon yhteydessä lupahakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset ennen lupahakemuksen kuuluttamistaan.

Hallintoviranomainen ei kuulutusasiakirjassa osoita tarpeellista ja luotettavaa selvitystä hakijasta sekä hakijan edellytyksistä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa.

Hallintoviranomainen ei kuulutusasiakirjassa osoita tarpeellista ja luotettavaa selvitystä hakemuksen kohteena olevasta alueesta, sen erityispiirteistä ja niiden huomioon ottamisesta.

Hallintoviranomainen ei kuulutusasiakirjassa osoita selvitystä niistä, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea (*asianosainen*).

Hallintoviranomainen ei kuulutusasiakirjassa selosta hakijan hankekokonaisuutta eikä hakemusallusta koskevaa toimintasuunnitelmaa.

Hallintoviranomainen ei kuulutusasiakirjassaan esitä selvityksiä toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus.

Hallintoviranomainen ei kuulutusasiakirjassa esitä selvitystä kaivannaisjätesuunnitelmasta, toiminnan lopettamissuunnitelmasta eikä jälkihoitosuunnitelmasta.

Edellä kuvattuihin kuulutusasiakirjan puutteisiin viitaten katsomme, ettei hallintoviranomainen Tukes ole hakemuksen vireille tulon johdosta pyytänyt hakijalta riittäviä lisäselvityksiä, eikä osoita tarkistaneensa lupahakemuksen hakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset, jonka vuoksi katsomme hallintoviranomaisen tehneen lupahakemuksen vireilletulon käsittelyssään ja kuulutusmenettelyssään hallintolain 24 ja 31 §:n sekä kaivoslain 34 §:n vastaisen menettelyvirheen.

2. Hallintoviranomainen Tukes ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa selosta hakijan hankekokonaisuutta ja muita samaan alueeseen kohdistuvia kaivoslain alaisia hankkeita

Viittaamme edellä kohdassa 1. lausumaamme.

Viittaamme kuulutusasiakirjan liitteenä 1 olevaan karttaan malminetsintälupahakemus -alueesta.

Katsomme ettei hallintoviranomainen ole kuulutusasiakirjassaan esittänyt eikä selostanut tiedossaan olevaa hakijan toimintakokonaisuutta, johon liittyy haettavan Rusamo alueen vieressä voimassa oleva varausalue

Kalliovaara, eikä ole selostanut myöskään läheisyydessä olevia muita kaivoslain alaisia hankkeita.

Viittaamme oheiseen kaivosrekisterin karttapalvelun 1.9.2020 karttaotteeseen

Kyseisen karttakuvan keskellä ovat turkoosilla reunustetut Zawarin malminetsintälupahakemus Rusamo ja siihen liittyvä vieressä oleva varaus Kalliovaara.

Katsomme että hallintoviranomaisen sallimana hakija on jättänyt hankekokonaisuutensa kuvaamatta ja hakenut malminetsintälupaa vain kokonaisuuden yhteen osaan, eikä tuon hakemusaluepalasen kuulutusmenettelyn yhteydessä hallintoviranomainen ole tuonut esille hakijan hankekokonaisuutta, joten tuolla palastellulla kuulutusmenettelyllä on asianosaisille annettu virheellinen mielikuva kuin kyseessä olisi vain tämä yksi hakemusalue, eikä suinkaan laajemmasta hakijan hankekokonaisuudesta.

Katsomme edellä kuvatun hankekokonaisuuden palastelun pieniksi erillisiksi hakemusalueiksi Århusin sopimuksen, perustuslain oikeusturvatakuun, hallintolain ja kaivoslain vastaiseksi menettelyvirheeksi, jolla on estetty alueen kuntia, yleistä etua valvovia viranomaisia sekä asianosaisia saamasta riittävää oleellista tietoa oman elinpiirinsä tulevaisuuteen vaikuttavasta hankekokonaisuudesta, ja että tällä hakemusten palastelulla on estetty asianosaisia muodostamasta todellista käsitystä hankekokonaisuudesta ja siten estetty lausumasta muistutusta ja mielipidettä todelliseen hankekokonaisuuteen.

3. Hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa osoita hankealueeseen sisältyviä haitallisia mineraaleja ja niistä aiheutuvia haittoja selvitetyn.

Viittaamme edellä kohdissa 1. ja 2. lausumaamme.

Hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassaan osoita pyytäneensä hakijalta kaivoslain 34 §:n 2 momentin kohdan 6) mukaista selvitystä toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus.

Vaikka hakija nettihakemuksessaan kuvailee alueella aikaisemmin Outokumpu Oy:n ja GTK:n tehneen laajoja malminetsintöjä, mutta ei esitä noiden tutkimusten tuloksia ympäristölle haitallisista mineraaleista, ja vaikka hallintoviranomainen Tukesilla on käytettävissään kaikki nuo alueeseen kohdistuneet tutkimusraportit, niin hallintoviranomainen Tukes ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa osoita pyytäneensä hakijalta lisäselvityksiä alueen haitallisista mineraaleista ja toimenpiteistä niistä aiheutuvien haittojen estämiseksi, eikä esitä kuulutusasiakirjassa minkäänlaista kuvausta haitallisista mineraaleista, niistä aiheutuvista haitoista, eikä esitä ehdotusta niiden haittojen estämiseksi tarvittavista lupamääräyksistä.

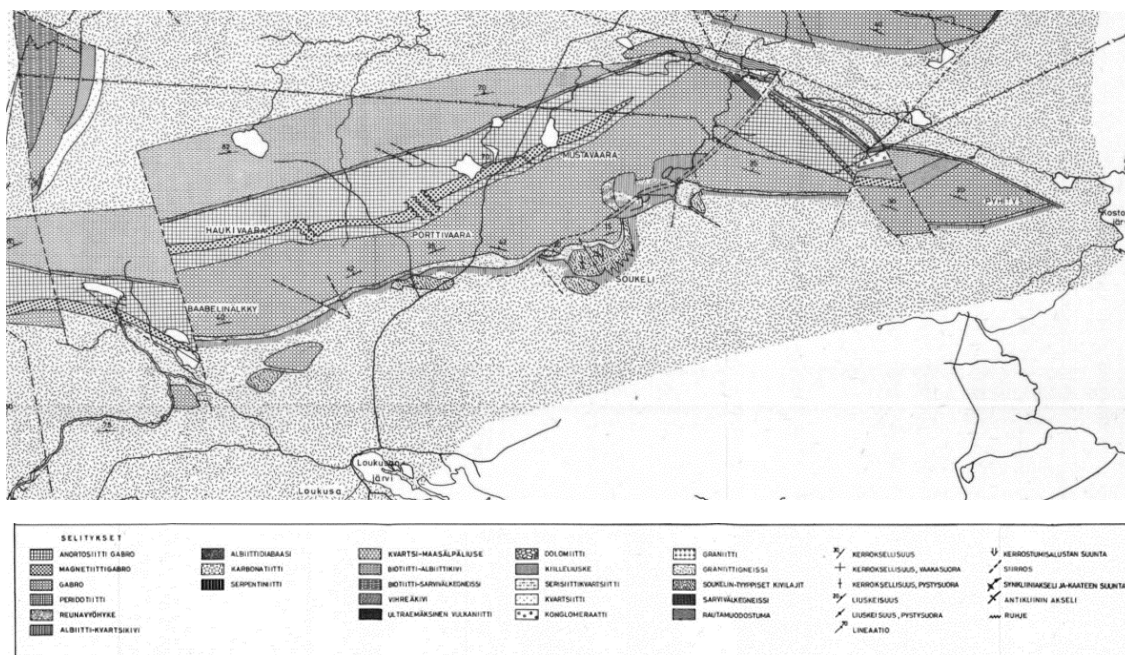
Katsomme alueen aikaisemmista tutkimustiedoista ilmenevän, että hankealueeseen sisältyy myös sulfiittipitoisia silikaattimineraaleja, kuten maasälvät, kiillemineraalit (biotiiitti), kloriitti, talkki, amfibolit ja pyrokseenit. Kairauksien yhteydessä syntyvä kaivannaisjäte, kairaussoija, voi muodostaa happamia valumavesiä, kun metallisulfidipitoinen kaivannaisjäte pääsee kosketuksiin hapen ja veden kanssa. Kairauksien yhteydessä käytettävät kemikaalit ovat osaltaan myös ympäristölle haitallisia. Niitä ei hakija eikä hallintoviranomainen kuulutusasiakirjassa selosta.

Hakija nettihakemuskaavakkeessaan viittaa alueen aikaisempiin tutkimustietoihin, mutta ei esitä niitä.

Viittaamme oheiseen alueen kallioperän tutkimustietoihin; Koillismaan malmikriittisten alueiden tutkimusraportin loppuraportti 1976, Tauno Piirainen, Rauno Hugg, Risto Aario, Lars Forsström, Aimo Ruotsalainen ja Seppo Koivumaa. GTK.

Raportissa esitetyn tutkimustulosten mukaan kyseinen hakijan malminetsintäalue ulottuu Kuusamon uraanipitoisen vyöhykkeelle.

Ohessa ote raportista, joka kuvaa nyt kuulutuksen kohteena olevaa malminetsintäaluetta Rusamo:

Liite 1. Syöteen–Porttivaaran alueen geologinen kartta.
Appendix 1. Geological map of the Syöte-Porttivaara area.

Kyseisen tutkimusraportin geologisen kartan mukaan alueella on kerroksittaisia liuskevyöhykkeitä, yhtenä kerroksena myös niin sanottua Kuusamon uraanivyöhykkeeseen kuuluvaa vihreäkiveä. Kuusamon uraanivyöhykkeen vihreäkivikerrokseen sisältyy urania, arseenia ja muitakin haitallisia mineraaleja. Mutta nyt hallintoviranomainen Tukes ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa selosta ympäristön kannalta haitallisia mineraaleja.

Hakija väittää sen enempää perustelematta nettihakemuksensa kohdassa 5.1. että:

Kohdassa 4.1. mainituista operaatioista kaivauksia edellyttävät tutkimuksen vaikuttavat kohteen välittömään fyysiseen ympäristöön. Muilla tutkimuksilla ei ole vaikutusta ympäristön- tai luonnonsuojeluun, vesistöihin, pohjaveteen, ihmiseen eikä maa- tai kallioperään.

Katsomme hakijan esittäneen väitteensä tahallisen harhauttavasti, eikä hallintoviranomainen osoita tarkistaneensa nettilupahakemuksen lainmukaisuutta tältä osin.

Katsomme hallintoviranomaisen menettelyn hallintolain 24 ja 31 §:ien sekä kaivoslain 1 §:n, 34 §:n sekä 51 §:n vastaiseksi, koska malminetsintälupahakemus kuulutetaan erityisesti sen vuoksi, että asianosaiset saavat jo hankkeen alkuvaiheessa Århusin sopimuksen edellyttämät oleelliset tiedot hankkeesta voidakseen lausua muistutuksensa lupahakemukseen, jonka vuoksi lupahakemuksen kuuluttamisella on oleellinen asianosaisten oikeussuojan turvaamistehtävä, jota hallintoviranomainen tällä kuulutusmenettelyllään rikkoo.

Katsomme lisäksi että kyseinen kaivoslain 51 §:n perusteltu vaatimus on tehty juuri kiviaineksissa olevien haitallisten mineraalien

ympäristöhaittariskin vuoksi, mutta nyt hallintoviranomainen on jättänyt kuulutusasiakirjassa hakemusalueen haitalliset mineraalit selostamatta, minkä katsomme hallintoviranomaisen menettelyvirheeksi, jolla hallintoviranomainen on estänyt asianosaisia saamasta riittävää tietoa hakijan hankkeen mahdollisista ympäristöhaitoista.

4. Hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa esitä ehdotusta 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä'.

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2., ja 3. lausumaamme.

Hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa edes mainitse käsitettä 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset'.

Katsomme että kuulutusasiakirjasta puuttuvat selvitykset asianosaisista joiden etuun, oikeuteen tai velvollisuuteen hakijan hanke mahdollisesti vaikuttaa, arviot ja selvitykset asianosaisille mahdollisesti aiheutuvista haitoista, selvitykset kyseisten haittojen estämiskeinoista ja ehdotus tarpeellisiksi lupamääräyksiksi, joilla yleiset ja yksityiset edut turvataan.

Katsomme että koska koko käsite 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset' puuttuu hallintoviranomaisen kuulutusasiakirjasta, eivät asianosaiset eikä myöskään yleistä etua turvaava viranomainen ole voineet lausua siihen kokonaan puuttuvaan lupamääräysehdotukseen yksilöityjä muistutuksiaan ja lausuntojaan.

Katsomme hallintoviranomaisen toimineen ja edelleenkin toimivan, kuin meidän asianosaisten tulisi kuulemisvaiheessa laatia riittävän yksilöidyt kaivoslain mukaiset lupamääräysehdotukset 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisiksi määräyksiksi' hallintoviranomaiselle. Tuollainen hallintoviranomaisen asenne on pöyristyttävästi hallintolain ja kaivoslain vastainen.

Katsomme edellä kuvatun yksilöidyn lupamääräysehdotuksen puuttumisen hallintoviranomaisen kuulutusasiakirjasta olevan Århusin sopimuksen, perustuslain, hallintolain ja kaivoslain muodostaman oikeusturvajärjestelmän vastainen menettely, joka vaikeuttaa ja haittaa asianosaisten ja lausunnonantajien lausuntoja oman elinympäristönsä tulevaisuuteen liittyvässä asiassa, sekä haittaa myös käsiteltävän asian oikeudenmukaista ratkaisua ja siten muodostaa luvan myöntämisen esteen.

5. Hallintoviranomainen ei lupahakemuksen kuulutusasiakirjassaan selosta hakemuksen mukaisen toiminnan kaivannaisjätesuunnitelmaa eikä jälkihoitosuunnitelmaa.

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2., 3. ja 4. lausumaamme.

Katsomme, että kaivoslain 51 §:n perustelujen mukaan kaivoslaki ei tunne tilannetta, että kairauksin tai tutkimuskaivantoihin perustuvassa luvanvaraisessa malminetsinnässä ei syntyisi kaivannaisjätettä.

Katsomme myös, ettei hakija eikä hallintoviranomainen osoita eikä esitä perusteluja sille, että tässä kuulutetussa malminetsintätoiminnassa ei kaikesta muusta yleisestä malminetsintätoiminnasta poiketen syntyisi kaivannaisjätettä eikä se malminetsintätoiminta tarvitsisi hyväksytyä kaivannaisjätesuunnitelmaa.

Edellä kuvattuihin perusteisiin viitaten katsomme, että lupanhakija eikä myöskään hallintoviranomainen Tukes ole selvittäneet hakemusalueeseen sisältyviä haitallisia mineraaleja, niistä syntyvistä kaivannaisjätteistä aiheutuvia haittoja, eikä hallintoviranomainen esitä kuulutusasiakirjassa kaivoslain 51 §:n 2 momentin 6) kohdan velvoittamaa kaivannaisjätesuunnitelmaa, jonka vuoksi katsomme hallintoviranomaisen tehneen menettelyvirheen kuuluttaessaan lupahakemuksen joka ei täytä kaivoslain vaatimuksia.

6. Hallintoviranomainen ei esitä lupahakemuksen kuulutusasiakirjassa hakijalle määrättävän lupa-aluekohtaisen vakuusvaatimuksen määräytymisperiaatteita.

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2., 3., 4. ja 5. lausumaamme.

Katsomme että lupanhakija esittää nettihakemuskaavakkeessaan lupa-aluekohtaiseksi vakuudeksi 1000 euron vakuutta, *”joka perustuu tutkimussuunnitelman laajuuteen”*.

Katsomme hakijan perustelun perusteettomaksi, sillä hyväksytyä tutkimussuunnitelmaa ei kuulutusasiakirjoihin sisälly, eikä toisaalta kaivoslain 107 §:ssä esitetä vakuusvaatimusta määritettäväksi vain tutkimussuunnitelmaan perustuvasti.

Katsomme ettei hallintoviranomainen kuulutusasiakirjassaan lausu mitään hakijan ehdotuksesta vakuusvaatimukseksi, eikä esitä ja selosta periaatteita, joiden mukaisesti hallintoviranomainen tulee määrittään vakuusvaatimuksen.

Edellä kuvatun puutteen vuoksi asianosaiset eivät ole kuulutusasiakirjan perusteella pystyneet arvioimaan kuinka hyvin heille mahdollisesti aiheutuvat haitat tulisivat hallintoviranomaisen tulevan päätökseen perustuvasti korvatuiksi siinä tilanteessa, ettei lupanhaltija pystyisikään vastuitaan hoitamaan.

Muistutuksen yhteenveto

Viitaten edellä kohdissa 1., 2., 3., 4., 5. ja 6. lausumaamme, katsomme ettei asian hallintoviranomainen Tukes ole varmistunut vireille tulleen lupahakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset ennen hakemuksen kuuluttamista, ei ole hankkinut hakemuksen käsittelyä varten tarpeellisia selvityksiä, on kuuluttanut oleellisen puutteellisen lupahakemuksen ennen riittävien selvitysten hankkimistaan, ja on tällä hallintolain vastaisella kuulutusmenettelyllään antanut asianosaisille epäselvän ja harhauttavan kuvan hakijan hankekokonaisuudesta ja

kuulutetun lupahakemuksen liittymisestä hakijan hankekokonaisuuteen ja muihin alueen kaivoslain alaisiin hankkeisiin, ei ole osoittanut selvityksiä hankealueen haitallisista mineraaleista, ei ole esittänyt ehdotusta yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä, ei ole esittänyt hankkeen kaivannaisjättesuunnitelmaa eikä jälkihoitosuunnitelmaa, eikä ole esittänyt hakijalle asetettavan vakuusvaatimuksen määrittämisperiaatetta.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme, että hallintoviranomainen Tukes on tehnyt menettelyvirheen kuuluttaessaan riittämättömiin selvityksiin perustuvan lupahakemuksen, jonka vuoksi katsomme että hallintoviranomaisen on hallintolain mukaisesti peruttava menettelyvirheeseen perustuva lupahakemuksen kuulutus.

Tietopyynnöt

Pyydämme tiedottamaan meille tähän muistutukseen annettavista vastineista ja antamaan meille mahdollisuus lausua niihin.

Pyydämme lupaviranomaista tiedottamaan meille tähän asiaan tekemistään päätöksistä.

Kuusamossa 3.9.2020

Koillismaan Vihreät ry:n hallituksen puolesta:

Mika Flöjt

Puheenjohtaja

Kormasentie 1, 93600 Kuusamo

0405788784

mika.flojt@gmail.com

Pekka Virtanen

Varapuheenjohtaja

0400 295 635

pekka.virtanen@kuusamo.fi